

Viastr, -cestov

An abstract painting featuring a yellow background on the left, a large brown shape, a diagonal orange stroke, and several horizontal blue and green strokes on the right.

1*18

STANISLAV GROF
ONDŘEJ SLANINA
JERUZALÉM
MĚSÍC V ÚPLŇKU

ALLIANZ AUTO VYRAZ SPRÁVNÝM SMĚREM

I cesta může být cíl. Jsme tu pro ty, kteří se nebojí zvládnout jakoukoliv cestu.

Revoluce v pojištění? U nás!

U nás platíte úměrně najetým kilometrům. A kdo nejezdí, ten přeci nebourá. A proto je fér, abyste platili menší pojistné za každé auto, které ročně najede méně než 15 000 km.

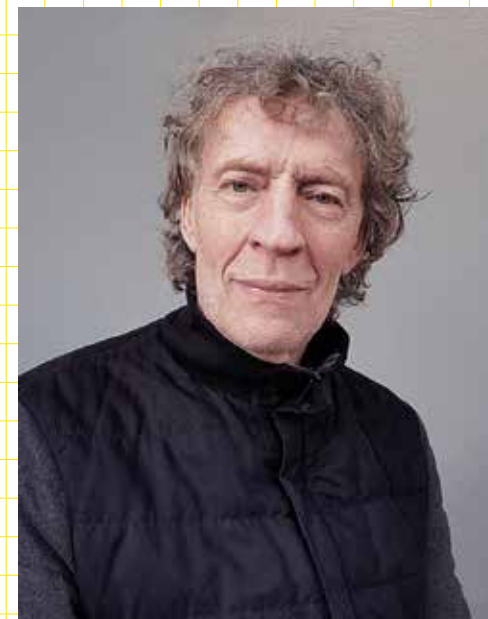
Jednoduše? S mobilní aplikací!

Naším klientům důvěřujeme. Do aut Vám nedáme žádné sledovací zařízení, pouze jednou za rok pošlete fotografii tachometru. S novou mobilní aplikací Allianz CZ zvládnete focení a odeslání do 30 sekund.

AUTOPOJIŠTĚNÍ

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Kampaň MeToo měla na svém počátku nejspíš pozitivní záměr. Ženy dostaly možnost promluvit o svém traumatu, které se jim někdy v životě přihodilo. Snad to měl být prostředek, jak se s dávnými situacemi vyrovnat. Toto by ale mohlo platit pouze v ideálním světě. V tom reálném to naopak vedlo k polarizaci společnosti, hysterii, mediální štvanci a v neposlední řadě k vyhazovům z práce a dokonce k několika sebevraždám. Tak jako v řadě podobných případů se MeToo do značné míry zvrhla. Pro řadu médií je totiž citlivé téma sexuálního obtěžování velmi atraktivní, a jelikož se honí za ziskem, a sex prodává, tak se dnes v novinách píše o tom, že někdo někomu před třiceti lety sáhl na koleno či zadek a zničil mu tak život. Toto se děje v prostředí západní překorektní společnosti, která velmi opomíjené etické hodnoty nahrazuje masivní byrokracií a tolika novými předpisy a zákony, že už se v nich nikdo nemá šanci vyznat. Z MeToo se stala štvance na muže. Proto jsme se na ni rozhodli v polovině prosince zareagovat dalším motivem naší dlouhodobé kampaně Svět se zbláznil. Babou Jagou a jednoduchým textem – #MeToo.

Někteří lidé velmi hlasitě křičí, že Jagou zlehčujeme sexuální násilí a zesměšňujeme oběti. To rozhodně není náš záměr. Chceme jen upozornit na situaci, která se postupně stala zcela absurdní. A to proto, že ukazuje svět černobíle. Z mužů dělá predátory, agresory a z žen zase bezbranné oběti. V konečném důsledku tak místo toho, aby kampaň přispívala k harmonizaci a pročištění vzájemných vztahů mezi oběma pohlavími, společnost rozděluje. Osobně mi vadí pokrytectví, kdy žena nařkne muže s tím, že ji před dvaceti, třiceti lety sexuální obtěžoval, ona v té době z nejruznějších důvodů mlčela, ovšem po letech její, většinou neprokazatelné, obvinění dotyčného bez problému zničí pověst nebo život. A jelikož zde platí zvrácená presumpce viny, ten muž se nemá možnost bránit. Ve skutečnosti ale dobře víme, že vztah žen a mužů je velice pestrý a v mnohých případech jde mezi nimi o úžasnou hru, kterou hrají oba. Opačná pohlaví se našťastí přitahují a dávají životu kouzlo, vůni a umožňují jeho vznik. Tato vzájemná přitažlivost je kořenem vztahů a esencí lásky.

To, jak s touto nádhernou esencí života nyní západní společnost zachází, je zoufalé. Ve Švédsku by měl například každému sexuálnímu kontaktu předcházet nezpochybnitelný souhlas partnerů. Budou se snad před každým milováním vydávat kolkované žádosti o styk? Jakkoliv tedy MeToo startovala zřejmě s dobrým úmyslem, její uchopení různými aktivisty, feministkami, sněhovými vločkami a především fadou médií může vést k tomu, že vztahy mezi oběma pohlavími ztratí spontánnost. Převládne strach.

A já opravdu nechci žít v bezpohlavním, přeregulovaném světě, kde, aby bylo učiněno zadost politické korektnosti, bude nepřipustné se na ženu třeba jen usmát, věnovat jí květiny nebo ji pozvat na kávu z obavy, že mě někdo obviní ze sexuálního harašení. Braňme si svou svobodu a zdravý rozum. Vůbec to nejsou samozřejmé věci a je potřeba o ně stále pečovat, nebo jednoho dne zjistíme, že nám zmizely mezi prsty.

Držte se!

vlastní cestou 1¹⁸

obsah

leden – únor – březen

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard, Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Aneta Slavíková
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

04 – **Stanislav Grof**
rozhovor

10 – **Andělské milování
Obří milování**
povídky Borise Dočekala

14 – **Z pivovaru**
novinky

16 – **Jeruzalém – Staré město**
fotoreportáž

22 – **Měsíc v úplňku**
lahůdka ze světa umění

26 – **Dawson City: Sauna**
komiks

28 – **Češi o jídle moc nepřemýšlí**
rozhovor s Ondřejem Slaninou

30 – **O dětství**
fejeton Bedřicha Solanského

32 – **Bernard Bar**
novinky z pivovaru

34 – **Krátký výlet do Moskvy**
reportáž

38 – **Hlínecký Betlém**
Vysočina a okolí

Váše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz
Měsazní Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR
před evidovaným číslem MK ČR E 14164.

kresba na obálce > Ivan Ouhel

www.bernard.cz www.facebook.com/bernard.cz

NAŠE ŠANCE JE
HLUBOKÁ VNITŘNÍ
PROMĚNA

A ÚCTA
KE SPIRITUALITĚ

říká psychiatr profesor Stanislav Grof

Potřebujeme přímý, osobní a intimní kontakt se spiritualitou, něco, co se odehrává mezi námi a podstatou.

▼
Vaše úspěšná kariéra začala v Česko-slovensku. Už při studiu medicíny jste se začal věnovat psychiatrii. Čím vás tento obor lákal?

Původně jsem měl pro svůj život zcela jiné plány. Rád maluji a kreslím, jako dítě jsem byl velkým obdivovatelem animovaných filmů a grotesek, chtěl jsem se stát animátorem. Mými idoly byli Jiří Trnka nebo Ondřej Sekora, s oběma jsem se setkal. I když setkání se Sekorou nebyla zrovna příjemná zkušenost. Miloval jsem Ferdu Mravence, a když mi bylo deset, jedenáct roků, napsal a nakreslil jsem do časopisu Puňta příběh dvou broučků. Cvakáček a Cvrkáček se to jmenovalo. Jenže když jsem to ukázal Sekorovi, rozzlobil se, že je to plagiátorství, což jsem jako malý chlapec těžko chápal. Později jsem měl pohovor s Trnkou, měl jsem začít pracovat v této oblasti, ale zrovna když se k tomu schylovalo, přinesl mi kamarád Freudovu knihu Úvod do psychoanalýzy. Řekl mi, ať si ji přečtu, že mi změní život. Měl pravdu. Byl jsem zvědavý a hned ten večer jsem se dal do čtení; do rána jsem ji měl přečtenou. Rozhodl jsem se spojit svůj život s psychoanalýzou, nikoli s animovaným filmem. Nastoupil jsem v Praze na studium medicíny a ve čtvrtém ročníku jsem začal jako student trávit všechno volný čas na psychiatrické klinice, abych se seznámil s psychiatrií.

Nakonec vás ale psychoanalýza tak trochu zklamala, vidíte? Zato jste se dostal k pokusům s LSD, které vás přivedly k životnímu tématu.

Co se psychoanalýzy týče, nebyl jsem zpočátku zklamán psychoanalytickou teorií, ta byla a je pro mne stále vzrušující, ale sám jsem prošel osobní výcvikovou analýzou, která probíhala každý týden po dobu sedmi let, a zjistil jsem, že výsledky nejsou nikterak ohromující. Za poměrně dlouhý čas se dosáhlo malého efektu. Zatímco experimenty s LSD, látkou s psychedelickými účinky, kterými jsme obdrželi k testování ze Švýcarska, mi otevřely naprosto nové obzory. Stal jsem se jedním z prvních dobrovolníků, u kterých docent Roubíček testoval aplikaci LSD při použití stroboskopického světla. Pokus mi přivodil obrovský zážitek. V té době jsem nevěděl, že to byl zážitek, který každý z nás může za určitých okolností mít; přičítal jsem to té zvláštní kombinaci stroboskopického světla s LSD-25, ale profesionálně mě to okamžitě zaujalo natolik, že jsem se tím začal intenzivně zabývat. Začal jsem zkoumat potenciál mimořádných stavů vědomí, což se stalo mým celoživotním tématem. Už je to šedesát let, co se tomu věnuji, a stále je to pro mne práce, zábava i vášeň současně.

Prozradíte, co konkrétně jste tehdy při pokusu zažil?

Vyhodilo mi to vědomí z těla, měl jsem pocit, že jsem se stal ničím a současně vším, viděl jsem obrovské světlo, nějakou dobu jsem byl v astronomickém vesmíru, kde se děly úžasné věci. Po čase jsem zase našel planetu Zemi, Prahu, kliniku i své tělo.

Dá se říct, že to bylo vaše první setkání se spiritualitou? Nebo už jste k ní měl vztah dříve, třeba z rodiny, skrze náboženství?

Bylo to moje první setkání se spiritualitou. Maminka byla katolíčkou, tatínek bez vyznání, nechodili jsme na náboženství, rodiče nás nechali, abychom se sami rozhodli. Studium medicíny v duchu komunistického ultramaterialismu a tradiční vědecký výcvik spiritualitu v žádné formě nepřipouštěly, a často ji dokonce zesměšňovaly. Teprve práce s psychedeliky a osobní zkušenost s nimi mi přinesly zážitky, po kterých mi bylo jasné, že to, co mě učili na univerzitě o lidské psyché a vztahu mezi vědomím a mozkiem, byly nesmysly, že je tu ještě něco dalšího, co dalece přesahuje tento přístup.

V práci s mimořádnými stavy vědomí jste pokračoval i po svém příchodu do USA a koncem šedesátých let jste se stal spoluzakladatelem a průkopníkem směru, který se nazývá transpersonální psychologie, která připouští duchovní, spirituální rozměr lidské psychiky.

Výzkumy mimořádných stavů vědomí ukázaly, jak omezené a povrchní jsou psychiatrie a psychologie, které lidskou psyché redukují na postnatální biografii a individuální nevědomí. V psychiatrii panuje obecná shoda, že psychologický význam mají pouze traumatické zážitky z dětství - problematická dynamika v rodině, události, k nimž došlo mezi námi, našimi rodiči a sourozenci - nebo z pozdějšího života, které jsou důsledkem naší interakce s lidským okolím. Tyto dozvuky Freudova modelu a tvrzení, že psychologická historie začíná až po narození, že novorozenec je tabula rasa - vymazaná deska nebo nepopsaný list, jsou nepřijatelná. Nepřipouštějí další nesmírně důležité dimenze lidské podstaty, hlubší kořeny: perinatální období - tedy období těsně před porodem, během porodu a těsně po porodu, které může být zdrojem těžko zvladatelných emocí a fyzických energií, a pak oblast, která sahá

ještě dál a hlouběji a kterou dnes nazýváme transpersonální. Tato oblast se do značné míry překrývá s tím, co švýcarský psychiatr Carl Gustav Jung nazval kolektivním nevědomím. Do této kategorie patří vzpomínky z celé historie lidstva včetně zážitků z našich minulých životů, prožitková identifikace s lidskými a zvířecími předky nebo i s fenomény z botanického světa nebo i z celého kosmu. V podstatě cokoliv, co prožíváme v běžném stavu vědomí jako objekt, se může stát v mimořádných stavech vědomí subjektivním zážitkem. Mezi transpersonální zážitky patří také setkání s mytologickými bytostmi a návštěvy mytologických oblastí, kterým Jung říkal archetypální - ráje, pekla a nebe různých kultur, i těch, o kterých nemáme žádnou intelektuální znalost. Pakliže kartografii lidské psyché rozšíříme o tyto dvě dimenze, blíží se velkým spirituálním filozofiím Východu - buddhismu, hinduismu nebo taoismu. Dominuje v nich jednota, celistvost a kosmické vědomí jako autor stvoření.

Jak byla a je tato vaše teorie přijímána?

Našel jsem kupodivu mnohem větší odezvu pro svá pozorování u kolegů z jiných oborů, než je samotná psychiatrie. Například u kvantově relativistických fyziků nebo systémových teoretiků, kteří připouštějí, že vědomí není produktem hmoty, mozku, nýbrž že je celý ten poměr mezi hmotou a vědomím obrácený, že naopak vědomí se podílí na vytvoření zážitku hmotného světa. Bohužel z nesprávného vnímání lidské psychiky pak pramení i neuspokojivé léčení potíží, které se zaměřuje jen na potlačení příznaků, ale neřeší příčiny, chová se k psychosomatickým nemocem jako k nevléčitelným. Navíc psychiatrie často mylně označuje duchovní krizi, ve které se mnoho lidí hledajících svou identitu nachází, jako duševní chorobu, kterou je nutné léčit. Přitom tyto krize bývají skutečnými transformativními průlomky a mají při kvalifikované asistenci obrovský potenciál pro fyzické i emoční léčení. Léčení - terapie znamená pracovat s hlubší podstatou. Se svojí první ženou Christinou jsme vyvinuli metodu holotropního dýchání, která tyto možnosti má - při změněném stavu vědomí bez použití psychedelických látek, jako je LSD nebo psilocybin, pouze regulací dechu, posloucháním zvuků hudby a prací s tělem. Název holotropní znamená směřující k celistvosti.

září 2017

Jste tedy přesvědčen, že psychologie a psychiatrie, potažmo další obory a věda obecně, potřebují zásadní revizi, je to tak?

Ignorování porodního traumatu, o kterém jsem se zmínil, považuju za neuvěřitelnou logickou chybu. Myslet si, že mozek neznamenává tento proces, protože je málo vyvinutý (jeho neurony nejsou ještě plně pokryté myelinem), je nesmysl. Paměť mají organismy, které nemají vůbec žádný mozek; Eriku Kandelovi byla udělena Nobelova cena za studium mechanismu paměti u mořského plže Aplysie. Hodiny strávené v porodním kanálu, které mohou být i zápasem o život, máme uloženy hluboko v buněčné paměti, a to, jakým způsobem jsme přišli na svět, je pro náš další vývoj dost důležité. Já sám jsem znovu prožil svůj vlastní porod a vídám to opakovaně při terapiích s lidmi. Psychiatrie, která neuznává porod za psychotrauma a nepřijímá existenci transpersonální oblasti nevědomí (Jungovo kolektivní nevědomí), má povrchní chápání lidské psyché, nemá přijatelné vysvětlení emočních a psychosomatických chorob a postrádá účinné terapeutické metody. Omezuje se na farmakologické potlačování symptomů a nesprávně to označuje jako terapii. Stále méně používá psychoterapii, dokonce i tu její nejpovrchnější formu omezenou na výměnu slov, natož pak účinnější verzi pracující s emocemi a s osobními zážitky.

S kolegy z dalších oborů se dlouhodobě zabýváte globální celospolečenskou krizí. K čemu jste dospěli?

Dnes je tu opravdu velká komunita lidí z různých disciplín, kteří se v zásadě shodují

na základních aspektech nového paradigma, nového světového názoru, který zahrnuje transpersonální psychologii. Nesouhlasí s tím, co je nazýváno newtonovsky-karteziánské myšlení v kombinaci s monistickým materialismem, které vidí život, vědomí a inteligenci jako „epifenomeny,“ vedlejší produkty hmoty. Západní civilizace uvěřila, že nám materiální bohatství přinese spokojenost a štěstí. To je ale jen špatná náhražka za duchovní naplnění, které ve své podstatě pramení z vnitřního prožitku; více hmotných statků nás šťastnými neučiní. Duchovní hledání se bohužel transformovalo na hmotné úsilí, a to je něco, co ze své podstaty nefunguje. Jsme materiálně nejbohatší civilizací, ale míra depresí, nespokojenosti a sebevražd napovídá něčemu úplně jinému. Spokojenost a naplnění pochází z prožitku spirituální dimenze existence a poznání božské podstaty světa a nás samých, nikoli z honby za materiálními cíli. Je více než zřejmé, že nás tento přístup dostal do velkých obtíží - devastujeme planetu, znečišťujeme vzduch, vodu a půdu, na nichž jsme jako biologické organismy životně závislí, narůstá násilí a agresivita, navíc disponujeme prostředky, které mohou skutečně zničit život na této planetě. Je to vážně nebezpečná hra, teď už hrajeme buď, anebo. Buď se dokážeme včas změnit, nebo civilizace zanikne.

Stav je bezpochyby alarmující, jak vy osobně vidíte naše šance?

Světů by pomohla spiritualita. Vycházející z hlubokého sebeporozumění, sebezkoumání a sebetransformace. Spiritualita univerzální, všeobjímající, nešovinská, typická pro mystické větve náboženství. Odlišná

Prof. MUDr. STANISLAV
GROF, M.D., Ph.D.

*1931

Americký psychiatr českého původu, pochází z České Třebové, v Praze vystudoval medicínu, v Československu se v 50. letech podílel na experimentech s LSD, které probudily jeho zájem o změněné stavy vědomí. V roce 1967 dostal stipendium do Spojených států, kde se zúčastnil několika výzkumných projektů. V roce 1968 se rozhodl v USA zůstat a stal se vedoucím výzkumu. Je spoluzakladatelem transpersonální psychologie a objevitelem holotropního dýchání, které vyvinul se svou zesnulou ženou Christinou, se kterou spolupracoval až do její smrti v roce 2014. Společně založili Mezinárodní transpersonální společnost (ITA). Vydal řadu knih, například Za hranice mozku, Psychologie budoucnosti, Lidské vědomí a tajemství smrti...

od organizovaných náboženství, neboť ta jsou dnes samotným problémem, nikoliv jeho řešením. Organizovaná náboženství jsou v rozporu s významem slova religó – což znamená spojovat. Ona naopak rozdělují. Spojují pouze určité skupiny lidí, často obrovské, a staví je proti jiným – křesťany proti pohanům, mohamedány proti bezvěrcům, židy proti gójům a tak dále. I rozdíly uvnitř téhož náboženství jsou často dostatečným důvodem k vraždění a ničení kostelů, jak vidíme na stoletích bratrovražedných bojů mezi protestanty a katolíky nebo sunnity a šíity. My potřebujeme přímý přístup ke spiritualitě, osobní, intimní kontakt, něco, co se odehrává mezi vámi a podstatou, chcete-li Bohem, ne skrze církev. Jak říkal americký religionista a mytolog Joseph Campbell – užitečné božstvo poukazuje ke zdroji, z něhož veškerá náboženství pochází, ale nemělo by být uctíváno samo o sobě.

Východisko spatřujete ve změně vědomí lidí a hluboké transformaci lidstva, kterou přirovnáváte až k nutnosti stát se jiným živočišným druhem. Jak to myslíte?

Řešením je obrátit se dovnitř a skrze prožitkovou práci a za pomoci změněných stavů vědomí podstoupit psychospirituální přerod. Všechny starověké a domorodé kultury měly mimořádné stavy vědomí ve velké úctě. Já se jim věnuji šedesát let a věřím v jejich léčivý, terapeutický, transformační a heuristický potenciál. Věřím i v jejich evoluční potenciál,

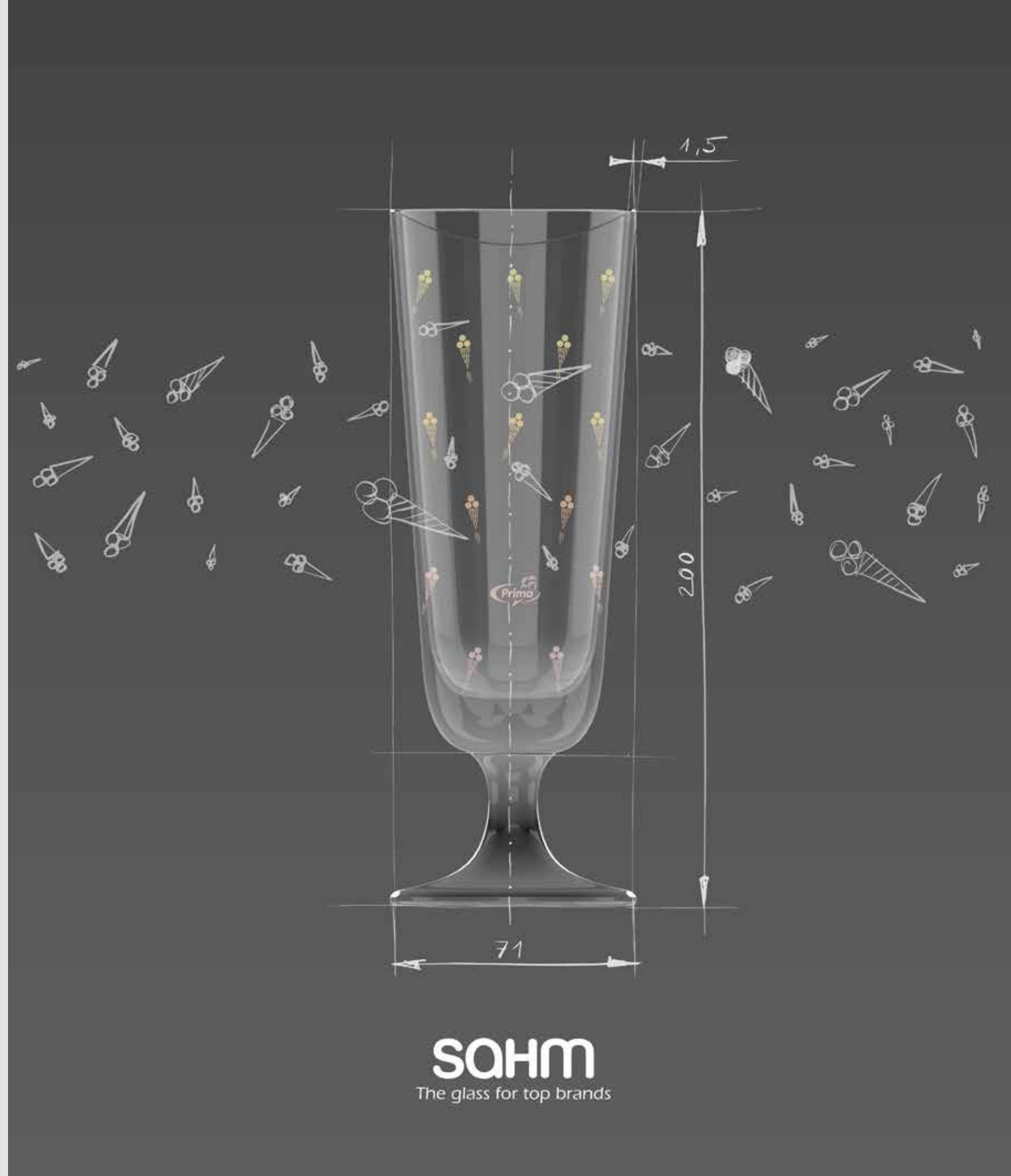
tedy že by mohly změnit naše myšlení, naše vzorce chování. Viděl jsem nespočet těchto proměn během své praxe u mnoha tisíců lidí, takže vím, že přinejmenším na úrovni jednotlivců je možná a zvyšuje naše šance na přežití. Rozvíjí sklon k soucitu, k synergii, ke spolupráci, boří hranice, odbourává agresivitu a sklony k násilí. Člověk se cítí být především obyvatelem planety Země, součástí přírody, vesmíru, až ve druhé řadě Čechem, Němcem, Američanem nebo Rusem. Cítí to až na buněčné úrovni, takže se v tomto smyslu skutečně stáváme téměř jiným biologickým druhem.

Nebylo by možné takovou transformaci provést nějak plošně v jeden okamžik? Kdyby všichni současně dýchali nebo prováděli nějaký rituál, mohlo by se dosáhnout většího efektu.

I my se o něco podobného pokoušíme. Jednou ročně, v jeden den, obvykle v květnu, všichni, které jsme za ta léta vycvičili, ve všech koutech světa mají sezení s holotropními dýcháními současně. Říkáme tomu Global Holotropic Breathwork Day. Připojila se k nám, kteří praktikujeme holotropní dýchání, i další skupina, která dýchá v rytmu pěti dechů za minutu, což je podle výzkumu vědců z Harvardovy univerzity nejúčinnější rytmus při meditaci. Synchronizují svá dýchání pomocí webových stránek, na nichž je obraz srdce pulsujícího v tomto rytmu.

Dovolte mi poklonu před vaší kondicí, neúnavně přednášíte mnoho hodin, cestujete po celém světě, malujete obrazy... Jak to děláte?

Přiznám se, že nerozumím kolegům, kteří mluví o vyhoření. To já absolutně necítím, naopak, pro mě je to stále vášeň a radost. (K tomu s úsměvem dodává manželka Brigitte, která je dle přátel pana profesora také příčinou vitality svého muže, že u něj jde zkrátka o poslání a službu humanitě a lidstvu.) A v České republice jsem samozřejmě obzvláště rád, neboť tady jsou nejen mé kariéerní začátky, ale před dvaceti pěti lety jsme v Praze s mou nyní již zesnulou ženou Christinou zorganizovali velkou Mezinárodní transpersonální konferenci, na kterou se tehdy dostalo 1600 lidí a dalších 800 zájemců se nevešlo. Což po letech potlačování byl ohromný zážitek. Vážím si úsilí doktora Milana Hrabánka, který sdružil skupiny příznivců transpersonální psychologie a zasloužil se o založení České transpersonální společnosti a také centra Holos, které je naprosto jedinečné poskytováním zázemí lidem v psychospirituální krizi. Jsem rád, že mohu s českými transpersonálními kruhy spolupracovat, přednášet a vést kurzy holotropního dýchání v České republice a že se jim také podařilo v minulém roce uspořádat v Praze po čtvrt století opět Mezinárodní transpersonální konferenci s názvem Za obzor materialismu – směrem k celistvosti, kde jsem měl tu čest přednášet.

SAHM
The glass for top brands

BORIS DOČEKAL

Andělské milování

(Roman a Julie)

Slavný americký spisovatel Ernest Hemingway kdysi řekl, nebo možná napsal, že každý dobrý příběh končí smrtí. Podle jeho slov je následující příběh dokonce dvojnásobně dobrý.

Student třetího ročníku Střední všeobecně vzdělávací školy v Jihlavě, tak se za totality říkalo gymnáziím, Roman se zamiloval. Doslova a do písmene na první pohled, sotva hned první školní den zahlédl novou, přitažlivou studentku Julii. Měla dlouhé černé vlasy, hezký pravidelný obličej, plné rty, přitažlivou postavu a nevíc jí to slušelo, když se usmívala. A usmívala se ráda, jak si po temeno zamilovaný Roman stačil před školou všimnout.

Po vyučování čekal venku, až se Julie objeví. Když vyšla ze školních dveří a rozloučila se s novými kamarádkami, zamířila nejspíš domů a on šel za ní. Prošli parkem, kolem zimního stadionu a pivovaru Ježek a Roman byl jako její věrný stín. O kus dál byly dvě souběžné ulice, vydal se tou druhou a pak utíkal, takže se na rohu skoro srazili. A tohle udělal ještě dvakrát, protože sledovat její štíhlou postavu ze zadu sice nebylo špatné, ale jemu se líbil hlavně její obličej.

V dalších dnech se z toho stal pravidelný rituál, který ho nesmírně bavil. Cítil obrovské vzrušení a nesnadno uhasitelnou touhu. Dodával si odvahy, aby ji konečně oslovil, ale byl příliš nesmělý, netroufal si jí cokoliv říct.

Takhle to trvalo asi čtrnáct dní, možná tři týdny, když se na jednom rohu Julie zastavila a řekla: „Proč za mnou pořád chodíš? Proč mě sleduješ jako v nějaké detektivce?“

„Protože se mi moc líbíš,“ vyhrkl, šťastný, že se konečně dokázal osmělit a promluvit a podíval se jí do očí. Měla je temné, takže zorničky jí skoro splývaly s panenkami a Romanovi připadaly

nejkrásnější na světě. Jejich krásu podtrhovaly dlouhé přirozeně tmavé řasy.

„Ale to nemusíš pořád chodit za mnou, můžeš jít se mnou.“

„Vezmu ti batoh, určitě ho máš těžký,“ nabídl se a hned se ho chopil.

Od toho dne ji pravidelně doprovázel a hledal v sobě odvalu, aby ji pozval na opravdovou schůzku. Nic to nebylo, stačilo říct jen pár slov, ale on si netroufal, nechtěl, aby ho odmítla, spokojil se s málem a zároveň ho to hodně štvalo.

„V kině hrají Zvětšeninu, četla jsem o ní, prý je to moc dobrý film. Od Antonioniho, to je slavný italský režisér. Nepůjdem spolu?“

„Určitě, zítra v osm, koupím lístky,“ chytil se příležitosti a těšil se, že spolu budou v diskrétním přítmi kinosálu. Možná ji chytí za ruku, možná položí tu svou na její stehno a bude ho hladit. Možná se odváží i sáhnout jí do klína, i když přes rifle to nebude ono. Leda by vklouzl prsty do kapsy jejích džínů. Lepší by bylo, kdyby si vzala minisukni, teoretizoval. Věděl, že ve skutečnosti bude rád, když se jí odváží pár minut před koncem chytnout za ruku.

Bylo to samozřejmě jinak, za ruku ho brzy vzala ona a položila si ji do klína. V jednu chvíli si opřela hlavu o jeho rameno. Políbila ho na tvář a on celý roztřesený štěstím na okamžik přestal sledovat zajímavý film.

Když vyšli z kina, řekla: „Můžem se ještě chvíli projít, našim jsem řekla, že přijdu až v jedenáct, že film je dlouhý.“

Ve ztemnělém parku u kina ve stínu bývalého katolického kostela nikdo nebyl. Jihlavští bezdomovci spali tu noc jinde. Roman a Julie se začali líbat a on si konečně byl jistý, že má svoji holku, a tu mu nikdo nevezme, nikdo ji nebude milovat tak jako on.

Doprovodil ji domů a ještě chvíli stáli před šestipatrovým činžákem.

Mluvili o škole a Roman varoval Julii před chlípým tělocvikářem Zamazalem, který rád chytal studentky za prsa, když jim dával záchranu při přeskoku kozy. Byl tím pověstný a holky si na to většinou zvykly, nebyly to žádné netýkavky, a říkaly mu Prsoun.

„Jestli na tebe sáhne, tak ho zabiju,“ prohlásil Roman a myslel to úplně vážně. Prsouna neměl rád, protože ho nutil běhat a pořád křičel, ať přídá.

„Neměj starosti, mám potvrzení, že nemůžu cvičit, místo tělocviku sedím ve třídě.“

Roman byl ještě panic, ale říkal si, že už to nebude dlouho trvat a čím dál obtížnějšího stavu se zbaví a bude stoprocentní muž jako už většina studentů z jeho ročníku. Nechtěl být poslední. Problém byl, že se neměli kde milovat. Jeho rodiče večer nikam nechodili, dávali se na televizi, a Julie měla tři mladší bratry, takže vždycky byl někdo doma a překážel. Uvažoval, že by si mohl půjčit byt od strýce, který měl malou garsonku a dostatek pochopení, jenže v jeho miniaturním bytečku panoval hrozný nepořádek a Roman si netroufal pozvat Julii zrovna tam. Mohli bychom jít do hotelu, uvažoval, jenže v recepci seděla jeho teta a určitě by to řekla rodičům. Druhý hotel měl špatnou pověst a spali v něm jen cestáči a ukrajinští dělníci.

Nakonec to vyřešila Julie, půjčila si klíče od chaty, která patřila kamarádčiným rodičům. Byla u lesa kousek za městem a jezdil tam autobus. Domluvili se na čtvrtek a Roman se ho nemohl dočkat, i když se trochu bál, protože neměl žádné zkušenosti a už vůbec ne s panenstvím, s nímž se mu Julie nedávno svěřila, a v chytrých knížkách, které nastudoval, nenašel žádné konkrétní poučení

a potřebné technické detaily. S panicí odborná literatura nepočítala, zato tu popisovali i polohy, které Romanovi připadaly dost šílené, a nedovedl si představit, že by se o ně s Julií pokusili.

Koupil sedmičku vína, jehož cena byla dosti vysoká, takže mělo mít i odpovídající kvalitu, nic špatného by své lásce nenabídl. Julie doma řekla, že přespí u kamarádky, se kterou dělají společnou seminární práci. Podobnou výmluvu si vymyslel i nenápaditý Roman.

Sešli se na zastávce autobusu. Roman byl nedočkavý, jenom měl trochu strach, jestli to zvládne, jestli se vyzná ve složitých ženských otvorech. Julie byla zamlklá. Zamlklá a jaksi duchem nepřítomná byla i na hezky zařízené chatě. Byl rád, že se budou milovat v pěkném prostředí. Roman zatopil, byl už pozdní podzim, a pak otevřel láhev vína. V chatě bylo za chvíli docela teplo, a tak si oba sundali svetry a seděli jen v tričkách. Roman si přisedl k Julii a začal ji líbat. Potom jí odvázně, sám se tomu divil, vyhrnul tričko a ona si ho svlékla. Chvíli zápasil se složitým zapínáním podprsenky a proklínal výrobce a pak už se mu naskytl pohled, o kterém se mu často zdávalo. Svlekl se do trenýrek a Julie si sundala džíny. A zhasla. Vlezli si do postele. Roman si sundal i trenýrky, byl vzrušený, ale když začal Julii stahovat kalhotky, bránila se.

„Počkej chvíli,“ řekla, „nemusíme spěchat, máme před sebou celou noc.“

Roman brzy udělal další pokus. A další. A další. Marnost, kalhotky se mu nepodařilo sundat. Dveře do ráje zůstaly zavřené. Nezlobil se, ale byl zklamaný, protože si představoval, že od chvíle, kdy proběhne deflorace, to slovo mu připadalo hrozně, bylo to něco jako demolice, bude úplně jiný člověk.

Usnuli dost pozdě a ráno zaspali a nestihli začátek vyučování.

„Nezlob se, ale příště budu odváznější,“ řekla Julie v autobuse, „já se jen bojím, že to bude moc bolet.“

„Já se nezlobím, taky jsem měl strach... Já jsem se ještě se žádnou holkou nemiloval, ty budeš první... A poslední... Půjdem v neděli na čaje?“

Čaje bývaly v jihlavském Domě kultury vždycky od pěti do desíti a k tanci hrála živá hudba. Roman nevynechal žádnou neděli, chodil do tanečního kroužku a na parketu to bylo poznat, tam se nestyděl.

„Jasně,“ odpověděla Julie. I ona tancovala ráda a společně s Romanem si kolem sebe uměli udělat místo.

„Kdy si zase půjčíme klíče od chaty?“ zajímal se Roman.

„Je to blbý, Zdenčiny rodiče poznali, že tam někdo byl, a klíče schovali a Zdena neví kam.“

Roman byl zklamaný a přemýšlel, jak to udělat. Už spolu chodí víc než dva měsíce, to je přece nejvyšší čas, aby se spolu milovali. Nemluvě o bolesti v podbřišku, kterou cítil, když se dlouho líbali a on jí při tom hladil prsa.

Po čajích doprovodil Julii domů. Byla zima, padal sníh, přesto se několikrát zastavili a líbali se. Zůstal stát venku a díval se na okno přímo nad vchodem ve čtvrtém patře. To bylo okno Juliina pokoje. Bože, kdybych tak měl křídla, přál si. Najednou cítil zvláštní tlak na zádech, na lopatkách. A opravdu mu rostla křídla. Hmatem se ujistil, že je to pravda. A pak čekal, až Julie zhasne, a ani si neuvědomoval, že podle marxistické teorie, kterou probírali ve druhém ročníku, Bůh neexistuje, a tudíž ani anděl.

Několikrát zamával křídly a vznesl se do výšky prvního patra. Pak do druhého, do třetího a konečně do čtvrtého... Prolétl otevřeným oknem a měkce přistál na koberec.

„Co tady děláš?“ lekla se Julie a posadila se, „jdeš na maškarní?“

Vůbec jí nepřišlo divné, jak se Roman dostal do čtvrtého poschodí a proč má na zádech křídla. Lásku hned tak něco nezaskočí.

Vlezl si k ní do postele a začali se líbat, mazlit se, hladit... Křídla jim trochu překážela, ale jedna překážka byla ještě větší. Andělé jsou bezpohlavní, tudíž

nemají pohlavní orgány. Když si to Roman uvědomil, znovu v duchu oslovil Boha – pane Bože, ať jsem zase normální.

A byl. Jen shora, jako by Bůh seděl na střeše, se ozvalo: „Nebudeš již více andělem.“

A skutečně – křídla ihned zmizela, jen na podlaze zůstalo pár sněhobílých přerek.

Vyhrnul Julii noční košili, přetáhl ji jí přes hlavu a po chvilce vzrušeného zápolení se konečně milovali. Pro Romana to bylo něco úžasného a Julii to ani moc nebolelo. Jenom si museli dávat pozor, být potichu, aby je neslyšeli rodiče. Úplně se jim to nepodařilo, ale rodiče měli dobré spaní.

„Víš, že seš nejkrásnější holka, kterou znám. A já tě moc miluju, víc než Romeo miloval Julii.“

„Já tě taky miluju. Nedovedu si představit život bez tebe.“

„Budem pořád spolu a ani smrt nás nerozdělí.“

Ještě chvíli se mazlili a říkali si věty plné něžných slůvek a pak usnuli.

Probudili se, když téměř začalo svítat. „Co budem dělat? Naši mě přijdou vzbudit a nesmí tě tady najít. Táta by mi udělal scénu, pořád mě má za malou holku. Možná by se s tebou chtěl prát.“

„Ještě je čas, ještě skřivan nezačal zpívat, to zpívá za tmy slavík.“

„To není rozbřesk, a proto neodcházej. Ještě zůstaň. To není ráno, to je jen sivý odlesk měsíce.“

„Tak dobrá, dám se chytit, nebudu reptat, chceš-li tomu.“

Obří milování

Pan Koten z naší ulice byl zahrádkář tělem i duší. Pěstoval hlavně bylinky a zeleninu – květák, salát, okurky, cukety, rajčata, ba i cizokrajný lilek k velké radosti své paní, která až na salát milovala veškerou zeleninu a uměla ji připravit rozličnými způsoby. Bohužel méně radosti jí dělал tím, že zanedbával své manželské povinnosti, paní Kotenová by řekla radosti, kdybych to chtěl vyjádřit poeticky, řekl bych, že zanedbával její zahrádku. Však si také paní Kotenová stěžovala faráři a žádala ho, aby manželovi domluvil, že takhle to dál nejde, že manželství vlastně není, jak se odborně říká, konzumováno. Velebný pán se kroutil, ale nakonec slíbil, že s manželem promluví. Nerad rozebíral sexuální život svých oveček, protože jako panic o něm nic podstatného nevěděl. Něco sice přečetl v knihách a na internetu, ale chyběla mu praxe. Občas, když řešil delikátní manželské problémy, si říkal, že vedle teologického vzdělání se mu mělo dostat i praktického poučení třeba s některou mladší pohlednější řádovou sestrou. Jistě by se takového úkolu rády ujaly a novice zasvětily.

„Velebný pane, to máte těžký. Já své zahradě věnuju veškerou péči a nemůžu za to, že jsem večer tak unavený, že se skácím do postele a okamžitě spím. Mohl bych se se ženou milovat (velebný pán nepatrně zrudl) hned, jak přijdu z práce, jenže ona zastává názor, že pravá doba na manželský sex je, až když se setmí. Že za světla se lidé nemají milovat, že to je něco jako hřích. Takové tmářství! Nevím jak vy (velebný pán zrudl ještě víc), ale já bych se nejradši miloval po ránu, ale na to mi manželka říká, že by mi nestihla připravit snídani a svačinu do práce. A hlady prý být nemůžu.“

Na to neměl velebný pán argument, a tak řekl, že s paní Kotenovou promluví a vysvětlí jí, že i bohobojní křesťané se mohou milovat za světla. Že v bibli ani v dalších svatých knihách není jediné slůvko o tom, v jakých hodinách se manželé mají milovat. A co není zakázáno, to je podle známé právní zásady povoleno.

Třebaže jinak na pana faráře Kotenová dala, v tomhle ji nepřesvědčil. Trvala na svém. A tak manželství dál neprosperovalo, a to ani tehdy, když paní Kotenová odložila bavlněnou noční košili připomínající kytičkovaný pytel na brambory

„Ne, ne, utíkej, je to skřivan, co tak hnusně zpívá. Ráno je. Jen ještě jeden polibek a sbohem. Buď sbohem, lásko.“

(Volně podle Williama Shakespeara.)

Roman se rychle oblékl, vyklonil se z okna a sáhl na chladný drát hromosvodu. Nebál se, už několik let chodil do hrolezeckého oddílu. Odvážně se zhoupl a nohama se opřel o zed.

„Sbohem, lásko,“ zamával ještě Julii a vtom se to stalo, drát nevydržel váhu Romanova těla a vytrhl se ze zdi. Odvážlivě se ho neudržel a letěl ze čtvrtého patra na betonový chodník, kde ještě párkrát vydechl a s myšlenkami na milovanou Julii umřel.

Na jeho pohřeb šel celý třetí ročník a dobrovolníci z řad ostatních tříd. A s nimi i Julie, nesla v ruce krvavě rudou růži, kterou pak hodila na tmavě hnědou

rakev. „Sbohem, můj anděli,“ říkala si polohlasně a do očí se jí tlačily slzy. A pak se rozhlédla po hřbitovu. U jednoho vysokého pomníku o kus dál stál anděl s bílými křídly a tváří Romana a jen se usmíval. Pouze ona ho viděla, pouze ona slyšela jeho slova: „Neboj se a neplač, však se už brzy zase setkáme.“

Jak šla Julie celá uplakaná, smutná a zamyšlená domů, neopatrně vstoupila do cesty popelářskému vozu. Byl to poslední krok, jaký udělala. Ale stačila si ještě uvědomit, že se už brzy setká s Romanem, že se budou mít rádi jako dva andělé, i když opravdově se milovat nebudou moci, neboť pro sex není v nebi místo. To jí přišlo líto, ale třeba to všemocný a vše chápající Bůh nějak zařídí. Alespoň pro ně dva, když zemřeli tak mladí a lásku sotva stačili ochutnat.

a za nekřesťanské peníze zakoupila sexy noční košilku, pod níž bylo vidět všechno, ale úplně všechno. Unavený Koten to ani nezaregistroval, a tak se po několika dnech, protože jí byla zima, vrátila k praktičtější bavlně.

Pan Koten měl ještě jedno hobby, které s jeho zahrádkou úzce souviselo. V soutěžích organizovaných 106. pobočkou Českého svazu zahrádkářů pravidelně prohrával s lékárníkem Fajtem, a to zejména v prestižní královské kategorii, kterou byl Květák. Proto se Koten ve své chemické laboratoři v kůlně na dřevo snažil najít látku, po jejíž aplikaci bude jím pěstovaná zelenina opravdu, ale opravdu veliká. Tak veliká, jakou ještě nikdo nikdy nevyplodil a ani neviděl. Laboratoři se věnoval zejména v zimě a ve vytápěném skleníku dělal pokusy se sazenicemi hlávkového salátu. Nutno říct, že ať je zaléval čímkoliv, sazenice žloutly a posléze hynuly. Pan Koten se ale nenechal odradit. Dál míchal roztoky a těšil se, že konečně namíchá ten pravý a bude mít největší zeleninu na světě a na jeho zahrádku se budou jezdit dívat davy z celého světa, dokonce i ze zámorí. Možná dostane i nějaké státní vyznamenání z rukou pana prezidenta, jakkoliv mu ten vulgární kulhající hrubián nebyl sympatický.

Až jednoho dne zcela náhodně rozpustil několik látek a roztokem pak pečlivě zalil sotva pětacentimetrové sazenice. Když druhý den odpoledne vešel do skleníku, nevěřil svým očím. Sazenice vyrostly do výšky dobrých padesáti centimetrů a zcela skleník zaplnily.

„Zázrak, stal se zázrak, máme tě, hrdo-pýšku Fajte,“ opakoval pan Koten hlasitě a radostně si mnul ruce. Ale pak leknutím ztuhl, zapomněl si poznamenat, jaké že to látky smíchal. Však já na to přijdu, řekl si a vybral jeden salát, aby se výpěstkem pochlubil manželce. Měl ho doslova plnou náruč.

„Co to neseš?“ zeptala se manželka udiveně, „přece nebudu dělat salát ve vaně. A navíc ho nejím, to bys mohl vědět.“

Nicméně utrhla jeden obří list a salát manželovi připravila,

„No, ten je vynikající, dej si taky,“ vybídl manželku Koten, „a ta lahodná chuť, na celém světě není lepší.“

„Děkuju, nechci, nevím, co s tím zbytkem udělám.“

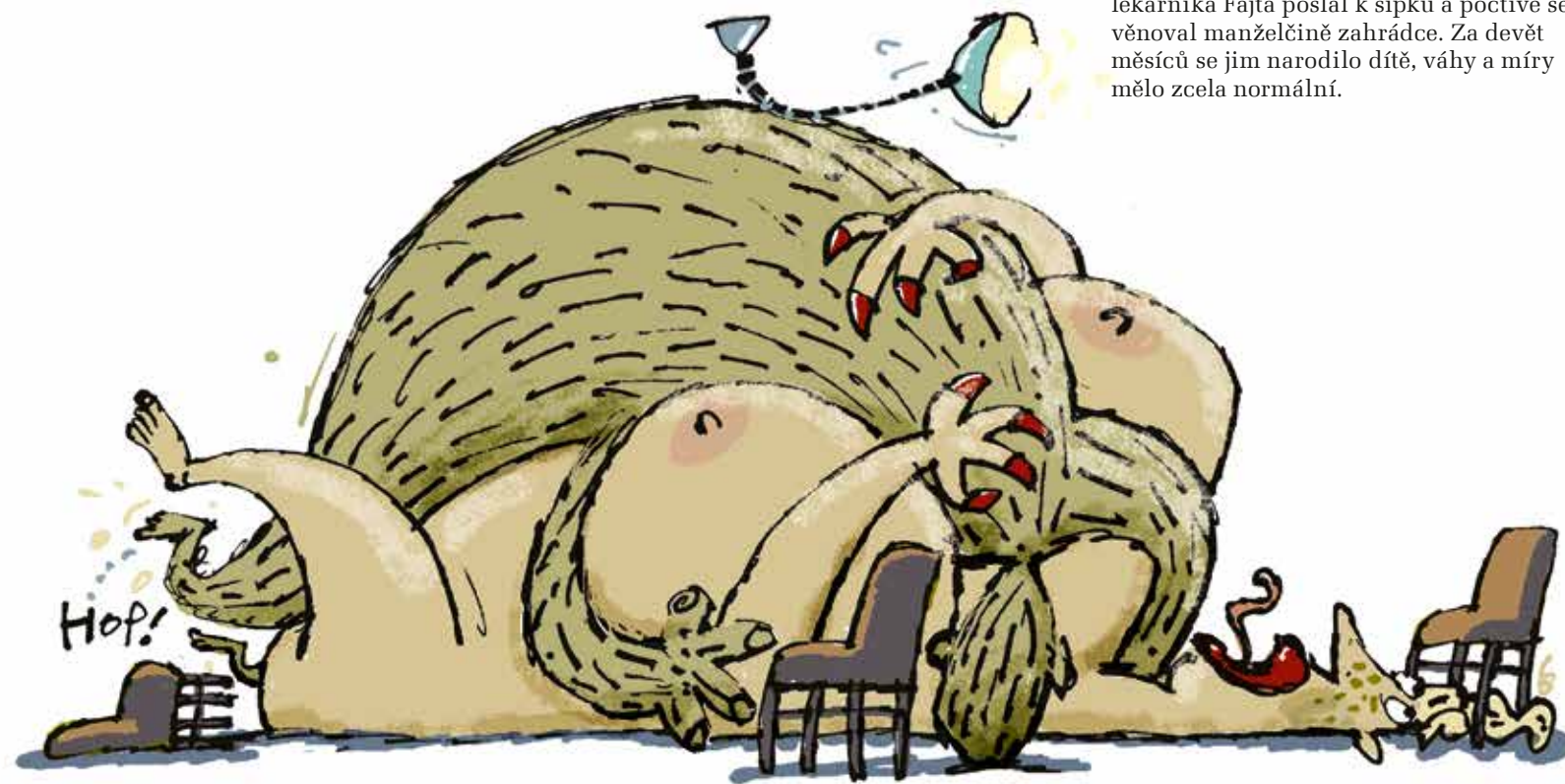
Šli spát. S Kotenem jako obvykle nic nebylo. Až v noci se v jejich ložnici ozvala ohlušující rána. Rozpadla se jejich široká manželská postel a matrace skončila na zemi.

„Ježiši Kriste!“ zvolala vyděšená paní Kotenová a podívala se na manžela. „Ty jseš nějaký velký.“

A skutečně, Koten měl hlavu jako ten největší meloun, jaký žádný vášnivý zahrádkář dosud nevyplodil, a jeho ruce připomínaly lopaty na uhlí. Když se postavil, narazil hlavou do stropu. Zmátený a do jisté míry už odpočatý Koten náhle pocítil vášnivou touhu po ženě, po své ženě, jiná nebyla nablízku. Jeho žena pocítila totéž, přirozeně zatoužila po muži, protože byla tma, a tudíž vhodná po muži. Ale jak to slušně popsat a nedotknout se citlivých čtenářů. Kotenovi vyrostlo všechno, a tudíž i penis. A s tak rozměrnou kládou připomínající stehno zapáleného kulturisty se žena běžných rozměrů milovat nemohla. Ale chytrá Kotenová si věděla rady, sice s nechutí, ale s jasnou myšlenkou si vzala pár kousků salátu. Během několika minut byla také až ke stropu jako Koten (na ženy to působí rychleji, jak stačil zaznamenat úspěšný výzkumník) a díky této zásadní fyzické proměně se mohla milovat i s obrem jsouc sama obryní.

Naštěstí do rána Koten (a přirozeně i Kotenová) zase splaskl. Byl šťastný, protože jinak by nemohl ani do práce, neprošel by dveřmi a vůbec by nevěděl, jak má koncipovat svou omluvenku.

A jak to dopadlo se zahrádkou, tedy s tou venkovní? Jednoduše – pan Koten na ni zanevřel, uzavřel i laboratoř, lékárníka Fajtu poslal k šípku a poctivě se věnoval manželčině zahrádce. Za devět měsíců se jim narodilo dítě, váhy a míry mělo zcela normální.

Rok 2017 byl pro Rodinný pivovar Bernard úspěšný. Celkem jsme získali 45 ocenění, z toho 28 v degustačních soutěžích, 13 získala značka Bernard či její zaměstnanci a 4 ocenění patřila magazínu Vlastní cestou.

V soutěži pivních speciálů Cerevisia Specialis si Rodinný pivovar Bernard připsal hezký úspěch, když v osmém ročníku soutěže, kterou organizuje Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, získaly druhé místo nealko pivo Bernard s čistou hlavou Švestka a Bernard Sváteční ležák s jemnými kvasnicemi. Třetí místo si zasloužil Bernard Bohemian Ale.

Rodinný pivovar Bernard v soutěži Pivo roku 2017, pořádané Sdružením přátel piva, uspěl hned v několika kategoriích. Na půdě pivovaru Kynšperk získal Bernard celkem pět ocenění. První místa si odnesly Bernard Jantarový ležák s jemnými kvasnicemi a Bernard Černý ležák s jemnými kvasnicemi, druhá místa výčepní pivo 10° a světlý ležák jedenáctka a třetí místo Bernard Bohemian Ale.

Velkým úspěchem byl pro značku Bernard dTest organizovaný MF Dnes. Bernard Tradiční světlý ležák 11° vyhrál jak u odborné, tak i laické degustační komise.

Hlavní cena pro neúspěšnější exportní pivo od časopisu Pivo, Bier & Ale získal Bernard Černý ležák s jemnými kvasnicemi.

Bernardova cena Fair Play byla udělena dalším statečným. Ocenění si odnesli Lukáš Bouda za záchranu lidského života z hořícího auta, hokejista Jan Háva a Robin Student za pomoc při ošklivém zranění protihráče, fotbalista Martin Horáček za odvolání penalty, cyklistka Lenka Janovská za nezištnou pomoc soupeře při záchvatu epilepsie, hokejista Jiří Gula za přiznání, že nebyl faulován, a hokejový rozhodčí Martin Hucl za pohotovost a odvahu zazpívat českou hymnu za chybějící zpěvačku. Více na www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou uspěl v roce 2017 v soutěži o nejlepší firemní magazín v CZECH TOP 100. Tentokrát obsadil druhé místo.

Značka Bernard je úspěšná i v zahraničí. Na belgickém Brussels Beer Challenge získal Bernard Tradiční světlý ležák hezké druhé místo.

JERUZALÉM – STARÉ MĚSTO

JERUZALÉM – STARÉ MĚSTO

JERUZALÉM – STARÉ MĚSTO

Jedno z nejdobývanějších měst v dějinách lidstva je bezesporu také jedno z těch nejzajímavějších a nejkrásnějších. Pro věřící také jedno z nejposvátnějších. Za hradbami Starého Města jeruzalémského, které zabírá svou rozlohou necelý 1 km², se rozevírá jedna z nejúchvatnějších knih nejen o historii lidstva, ale také o pochopení, či nepochopení současného světa. Tři hlavní monoteistická náboženství tady spolu koexistují na relativně malém prostoru i přesto, že je jejich historie prorostlá ideologickými válkami, a i přesto, že Jeruzalém je permanentním jablkem sváru na politické mapě současného světa. Staré Město je rozděleno do čtyř čtvrtí – židovské, křesťanské, muslimské

a arménské. Procházka po hradbách umožní lepší orientaci, ale velká část Starého Města je schovaná pod střechami. Spletité kamenné uličky svým způsobem vymezují náboženskou příslušnost. Zatímco v první jmenované čtvrti se vám nikdo nepodívá do očí a budete mít možná pocit, že nejste vítáni, v té nejlidnatější, muslimské, vám urvou ruce, abyste si něco koupili v nespočtu obchůdků a malých tržišť. Na první pohled nepřehledná směsice kultur, jazyků, nálad, chutí a exotických vůní má ale svůj důsledný a přehledný řád. Pokuste se do té knihy začíst, protože návštěva Starého Města je zážitkem na celý život, bez ohledu na to, čemu nebo komu věříte.

Po dvacetipětileté nakladatelské činnosti se logicky dostaví únava. I když jste obklopeni krásným uměním, přestanete na chvíli vnímat ten dar mít povolání jako své hobby a vážit si toho. A pak se k tomu přidá zmenšující se zájem sběratelů a milovníků krásných knih. Zdá se, jako by umění ztrácelo svou určitou prestiž. Nepochybuji o tom, že díla Špály, Fily, Zrzavého a dalších významných českých malířů se budou i nadále prodávat v rádech miliónů korun jako skvělá investice.

Ale bibliofilie? Jsou známa jména Boštík, Šimotová, Kolibal, Sýkora pro střední vrstvu? Nechci se na tomto místě pouštět do úvah, proč tomu tak je. Všechna tato fakta mne určitým způsobem přibrzdila v mé nakladatelské činnosti.

Z této únavy mne vytrhla možnost uskutečnit sen – realizovat s přáteli cestu do Japonska. Co vše se mi v této zemi přihodilo a co mne oslovilo, by vydalo na dlouhé vyprávění... Rozhodně jde o zemi, jejíž dramatické dějiny a obyvatele nemůže Evropan nikdy zcela pochopit. Jde o něco tajemného a exotického jako např. zenovou zahradu Tenjuan v Kjótu nebo milé lidi, jako je můj japonský přítel Ryoichi z vesnice Kagaminakajo na úpatí hory Fudži.

A potom ovšem haiku – nejznámější forma japonské poezie. Dlouho jsem nemohl tento fenomén pochopit. Ale řekněte sami – jak lze proniknout do zvukomalebného trojverší básníka Kobajašihho Issy:

**Napravo měsíc
nalevo voda
vrba navečer**

Vydat dnes sbírku poezie je nakladatelská sebevražda! Ale udělat knížku pro radost, bez ohledu na to, kolik výtisků z nákladu prodám, bylo lákavé a vzrušující dobrodružství!

Vybrat autora z velké nabídky japonské literatury nebylo lehké, ale nakonec padla volba na nejmilejšího básníka haiku v Japonsku, na Kobajašihho Issu. Už jeho těžký život by vydal na román. I když je Issuův jazyk zdánlivě prostý, básník se často dívá z hlubiny zoufalství a beznaděje, ale jeho zrak je vždy oslněn krásou.

Překládat Kobajašihho Issu není lehké. Uznávaný výjimečný japonolog a překladatel Antonín Líman dal nám, čtenářům, možnost dotknout se Issuova díla. Říká, že sdílí s Japonci přesvědčení, že duše zesnulých je třeba konejšit, a doufá, že mistru Issuovi se na věčnost donese zvuk jeho veršů v českém jazyce jako vzdálený zpěv cikád.

Haiku souzní se skvělou grafickou úpravou Zdeňka Zieglera, který je nejenom výjimečný typograf, ale také dobrý přítel, a který doprovází Aulos již od jeho založení – bezmála 25 let. Typografická stavba této knihy vychází z Issuovy čisté poezie. Jde už o 49. svazek bibliofilské edice našeho společného projektu v Aulosu. Zieglerova typografie dělá z této knihy vpravdě výjimečný artefakt.

Důležitý význam v bibliofilii má ilustrace. Ilustrovat básně Kobajašihho Issy není rovněž snadné. Výběr malíře Ivana Ouhela byl logický – tento mistr barev se zhostil tohoto úkolu nadčasově. Jeho lehké kresby na japonských papírech Konnichawa (v překladu Dobrý den) se lehce vznášejí jako modlitební praporky někde v Himalájích... Ivan Ouhel se v reálném životě nemohl setkat s Kobajašim Issou, tak alespoň v této knize patří k sobě. Doufám, že Issuovy verše a Ouhelovy kresby potěší čtenáře i milovníky krásných knih.

A vy, kteří chcete Issuovu poezii opravdu prožít, začtěte se do jeho poezie nebo se vydejte na cestu po jeho stopách do Nipponu...

Napravo měsíc
nalevo voda...
vrba navečer
右は月左は水や夕柳

Počítám hory
podobné našim doma
a vzývám měsíc
古郷に似たる山をかぞへて月見哉

Sedím si jak Buddha
se zkříženýma nohama –
měsíc v úplňku
名月や仏のやうに膝をくみ

Jak pilíř
podpírá srpek měsíce –
stará vrba
薄月の礎しめる柳哉

Lodníku
ne abys čůral
na měsíc ve vlnách
船頭よ小便無用浪の月

Měsíc v úplňku –
než se ho mé srdce nabaží
už svítá
名月のころになれば夜の明る

Kobajashi Issa: Měsíc v úplňku

překlad: Antonín Líman

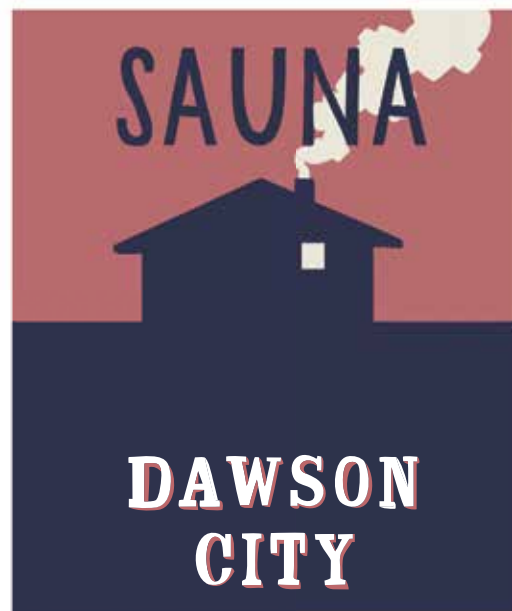
sedm originálních kreseb: Ivan Ouhel

typografie: Zdeněk Ziegler

Náklad 70 číslovaných a signovaných výtisků vydává Aulos

na 170g švédském papíru Munken Pure

a 50g japonském papíru Konnichiwa

Češi o jídle moc nepřemýšlí

Ondřej Slanina | kuchař

Můžu jíst jen tolik, kolik zase vydám. Jinak by měl jíst dřevorubec, jinak úředník.

▼
Česká kuchyně bývá označována za těžkou. Dá se s ní něco dělat, aby byla zdravější?
Určitě. Česká kuchyně vychází ze stejných základů jako ta francouzská, to je kuchyně, kde se dělají dlouhé základy, které mají něco do sebe...

Můžete rozvést, co znamená dlouhý základ?
Třeba svičková, kde se dělá zeleninový základ, ve kterém se v troubě peče hovězí maso. A když se to udělá, vezme se základ, který se vypeče, a propasíruje se, což vám udělá omáčku, a nakonec se to zjemní smetanou. Takhle vychází původní česká svičková, stejně tak se dělá třeba rajská omáčka. Na tom nevidím nic těžkého, co se týče stravení. Je to jen zelenina, výpek a maso. Pak jde samozřejmě o to, co si k tomu dát za přílohu. Když si k tomu dám těžké knedlíky, je mi těžko. Ale kdybyste si to dal samotné nebo s lehčí přílohou, tak to jídlo není těžké. Pak je problém v tom, že ve dvacátém století toho chtěli dělat velká kvanta, tak se základy šidily, dělaly se rychle, proto ty omáčky jsou světlé, naředilo se to, nasykala se do toho jíška, tím se to zahustilo, a přidal se nějaký bujón a další srágory, co se tady používají, a to všechno z toho udělalo špatně stravitelnou omáčku. A když si vezmu třeba guláš, v něm je maso, cibule, paprika a voda, když pomínu další koření. Pak někdo udělal to, že měl čtyři kousky masa a chtěl z toho udělat pět litrů guláše, tak tam nasykal spoustu mouky, a ta dělá jídlo těžkým pro tělo. To je prostě jed. Čím míň to člověk zahušťuje, tím je to lepší. Mouka je dneska plná lepku ze šlechtěné pšenice, a to všechno zatěžuje organismus. Když tohle člověk vynechá a vezme si opravdový základ české kuchyně, a česká kuchyně není jenom svičková, guláš nebo řízek, všechna ta jídla se dají odlehčit, udělat trošičku jinak. Do české kuchyně patří i ryby, akorát že Češi je moc nejedí.

Pro ně jsou drahé, protože jsou zvyklí, že jídla musí mít kvanta a furt.

Ve vaší restauraci připravujete velké porce, nebo spíš menší?

Je to podle toho, co si dáte. U nás máme degustační menu, které má šest chodů. Tomu samozřejmě odpovídá množství. Když si člověk dá těch šest chodů, má být najedený, ale ne přejedený. A když si vyberete jídlo z jídelního lístku a dáte si předkrm a hlavní jídlo, zase byste měl být najedený. Takže když si vezmu velikost porce masa, to Češi vždycky zajímá, tak u hlavního jídla má 180 až 220 gramů, podle toho, co to je. A když máte degustační menu, tak u hlavního jídla je porce masa třeba 100 gramů. Ale máte hlavní chody dva, takže v součtu je to to samé. Já jsem to už taky zažil, měl jsem stížnosti na velikosti porcí, ale pokud někdo chce deset knedlíků zalitých omáčkou, tak ať jde jinam.

Kolik u vás stojí degustační menu?

Šestichodové tisíc sto padesát korun.

Jaké kuchyně vy osobně máte rád? Jsou pro vás zajímavé...

Já mám rád českou kuchyni, jsem prostě Čech. Ale mám ji rád, když je dobře udělaná, vůbec ji nebudu zpochybňovat. Pečená kachna, dobře udělaná svičková... Pak samozřejmě, protože jsem dělal dva roky v arabské restauraci Dahab, jsem si oblíbil blízkovýchodní kuchyni, třeba libanonskou. Mám rád jídla typu falafel nebo hummus, pečené tajiny, které se dělají spíš v Maroku. Tahle jídla mi chutnají, protože mají zajímavé chutě. Pak mám rád thajskou kuchyni, různá kari a kokosové mléko. Thajská a řekněme arabská jídla obsahují málo mouky, ty kuchyně jsou dobře stravitelné, takže

i když se přejíte, nějak strašně moc nepřiberete. V arabské kuchyni se používá hodně luštěnin v podobě cizrny nebo čočky, což jsou věci, které jsou v podstatě přínosem.

A co evropské kuchyně?

Z evropských kuchyní mám rád italskou, ale tím nemyslím třeba pizzu, spíš nějaká ta rizota a podobně. Mám rád italské salámy, třeba mortadela, sýry a šunky, výborná je i španělská. Spousta věcí v Evropě je dobrá, třeba maďarská kuchyně. Já nemůžu říct, že by existovalo něco, co bych vysloveně neměl rád, hlavně aby to bylo dobře uvařené. Skandinávci dobře vaří, Norové, Švédí, oni nemají něco typického, ale dobře vaří italská jídla, ryby... I v Severní Americe se dá najít spousta dobrých jídel, které se tam původně dostaly z Evropy. I ten hamburger, když má dobré maso a příchutě, tak na něm není nic špatného. Není horší, než když si dám svičkovou s knedlíky.

Jak by člověk podle vás měl jíst?

Ono je to jednoduché. Naproti tomu, co sním, musím zase vydat, a pak je potřeba, když jím, aby člověk jedl pokud možno to nejvyšší kvality. To je prostě základ, alfo a omegou jídla jsou suroviny. Ona je pravda, když se říká, že co jíme, takoví jsme. Já mám pocit, že Češi uvažují o jídle hodně krátkozrace. Oni přemýšlí o tom, co jí teď, ale neřeší, jaký to bude mít důsledek zítra. Když budete celý život jíst kvalitní potraviny, dobré maso, dobré sýry, plnotučné jogurty a mléko, ne žádné odlehčené a odtučněné náhražky, a budete to jíst tak, že se proti tomu budete i rozumně hýbat, prostě příjem a výdej se budou rovnat, tak jsem přesvědčený o tom, že to, co dneska zaplatím navíc za kvalitní jídlo, za pár let ušetřím na všech možných prášcích

ONDŘEJ SLANINA *1984

Říká o sobě, že vaří už od svých osmi lety, a nikdy si nepředstavoval, že by dělal něco jiného než kuchařinu, že měl v patnácti letech lehkou volbu. Pracoval v několika špičkových restauracích a nyní má v pronájmu restauraci zámeckého hotelu Svatý Havel v Praze. S Filipem Sajlerem uvádí oblíbený televizní pořad Kluci v akci.

a ušetřím i spoustu času stráveného u doktorů. Nekvalitní jídlo přináší věci, které se v těle usazují, a po čase se projeví třeba rakovinou tlustého střeva nebo žaludku. Nesmíte jíst sajrajty. Já neříkám, aby člověk jedl jen bio věci, ale aby přemýšlel o tom, co jí. Aby si uvědomil, co jí za produkt, a taky to, že nemusí celý rok jíst to samé.

Ale hlavní asi bude, že jinak, co do množství, by měl jíst úředník, a jinak dřevorubec?

To je přesně ono. Ať si člověk, který v lese kácí stromy, dá svíčkovou s deseti, protože to zase vydá. Je logické, že si nedá salát s tuňákem. Ten spálí jak papír a za chvíli bude mít hlad. Tady je to o tom, že lidi jedí hnusná jídla uvařená z hnusných surovin. Lidi říkají, že na kvalitu nemají peníze, ale všichni nakupují kvanta hnusných salámů, kvanta masa... Vzpomeňte si na naše předky, ti neměli maso každý den. Jednou dvakrát týdně. Ti lidi normálně žili a byli daleko zdravější, než jsme my dnes.

Průměrný Čech nejvíc lpí na ceně...

No jasně, protože není chytrý. Logicky je jasné, že párek, jehož kilo stojí sedmdesát korun, nemůže být z masa, protože to stojí sto padesát. Ono jaký je český člověk, to se teď ukázalo u voleb. Minimálně 50% lidí opravdu není chytrých. Tady furt vládnou komunisti, do toho ten Japonec a Babiš. V téhle zemi je normální, že tady může vládnout trestně stíhaný estébák, ale to přece normální není.

Vratme se k českým surovinám, zlepšilo se to oproti době třeba před dvaceti lety?

Já si nemyslím, že by se to nějak zlepšilo nebo zhoršilo, zvětšila se nabídka. Pokud člověk má k jídlu nějaký rozumný vztah, tak si ty suroviny najde a najde je snáz než dřív. Na druhé straně ten hnus pořád významně vede. To, co se zlepšuje, je v jednotkách procent, ale devadesát procent je sajrajt. Lidi furt přemýšlí o ceně. O tom bychom se mohli bavit týdně, jak lidi pořád kupují to nejlevnější. A nepřemýšlí o tom, co to vlastně je. Oni vidí gothaj a je jim úplně jedno, z čeho je. Důležité je, že deset deka stojí tři devadesát. Ale dneska je spousta producentů, kteří vyrábí kvalitní potraviny. A pak je druhý problém, to jsou prodejci, řetězce, které producenty tlačí do něčeho úplně nesmyslného. Když si vezmete třeba Kaufland, který v televizi vypráví pohádky typu z lásky k Česku, a přijдете do obchodu, a tam je šedesát procent zboží z jiných zemí. Co to je? Ano, zlepšilo se to, ale rozhodně ne o tolik, o kolik bych si přál. Kolikrát je zboží akorát hezky zabalené, ale když si přečtete, co všechno tam je, nestačíte se divit. Jenže někteří lidi to nechtou. Anebo ani nevědí, co tam má být a co ne.

Jak vás postihlo kontrolní hlášení a EET?

Já se přiznám, že EET mě v podstatě štvě z jediného důvodu. Jak pan Babiš vypráví, že restaurace nebudou krásné, protože my hospodští všichni krádeme, to je jedna věc, která mě štvě – dělá z nás

zloděje. A druhá věc je taková, že ten boj je hrozně nerovný, protože bohužel pořád to některé hospody nedělají poctivě a já čekám, že se něco stane, že už konečně někoho chytanou a zavřou, zavřou mu hospodu, protože ty účtenky nevydává. Mělo by se to narovnat. A je tu jedna vtípná věc – Babiš řekl lidem, že hospodští kradou, ale zapomněl jim říct, že lidi to všechno zaplatí. A ti se pak ptají – Pepo, ty ses zbláznil, vždyť pivo nestojí dvacet, ale třicet korun. Pepa mu řekne – no, to je to EET. Všechno musíme odvádět, dát Jiřince celou výplatu, takže pivo musíme zdražit a ty nám to musíš zaplatit. A on si řekne – já nebudu chodit do hospody, koupím si lahev a budu sedět doma. A hospodský má míň hostů, či-li zase musí zdražit. Prostě se roztočí cenová spirála. Bohužel čeští lidé nejsou zvyklí na to, že ceny služeb musí být v nějaké výši. Zvedají se platy, aspoň to říkají v televizi, a tak já je taky musím zvednout. Ono se nezdrazilo jenom máslo, o kterém se mluví, ale všechno.

Co byste uvařil člověku, kterému chcete udělat radost a předem nevíte, co má rád?

Králika. Já rád dělám králíka s chlupatými knedlíky.

Ale v těch je mouka.

Dají se udělat i bez mouky.

text **Bedřich Solanský**
ilustrace **Luděk Bárta**

fejton

O dětství

Vzpomínky na dětství často mívají nostalgickou podobu šmrncnutou oparem sentimentu a dojetím svěrákovského střihu. Někteří lidé říkají, že dětství byly krásné bezstarostné časy, do kterých se bohužel nedá vrátit. Možná existují takoví, kteří mají jen krásné vzpomínky, nebo na ty méně krásné, méně šťastné zapomněli, protože chtěli zapomenout. Jinak ale dětství až tak bezstarostné a šťastné není.

Samozřejmě i já mám některé pěkné vzpomínky – když jsem chytil v potoku do ruky svou první rybu, pstruha, aby jich nakonec bylo pět, a babička je udělala na plechu v troubě starých kachlových kamen a její kuchyň se rozvoněla rybinou a přepáleným máslem. Nebo když jsme si jako předškoláci se sestřenicí postavili v lese z mechu a smrkových větviček malý domeček s cestičkami vyspanými pískem a představovali si, že je to náš dům, kde budeme bydlet, až se vezmeme, protože ten rok jsme do sebe byli zamilovaní...

Nicméně pokud se na své dětství podívám realistickým pohledem, převažuje bezmoc ve vztahu k dospělým. Příklady by bylo hodně. Tak třeba – bylo mi tehdy asi pět let, babiččina kočka měla kořata a sestřenice a já jsme se z nich těšili. Jenže tehdy přijel za babičkou strejda a řekl, že s kořaty se

musí udělat krátký proces, protože jedna kočka v domácnosti bohatě stačí. A tak kořata posbíral do pytle od brambor a naše protesty vůbec nevnímal. Pak s pytlím několikrát praštil o zem a bylo hotovo. Těch pět malých tvorečků jsme obřečeli a strejda se rozčilil a několikrát opakoval, že chlapi nebrečí. Myslím, že jsem ho v té chvíli nenáviděl a opravdu rád jsem ho neměl ani později, i když to jinak byl dobrosrdečný a zábavný chlapík.

Jiný příklad bezmoci vůči dospělým se mi stal, když jsem chodil do čtvrté třídy. Klečel jsem na chodníku a zavazoval si botu. Najednou se přihnala jakási paní, a aby se vyhnula kočárku, doslova mě nakopla. Spadl jsem a jen jakoby mimochodem jsem za ní poslal větu: „A omlouvat se nebudeš?“

Žena se zastavila a pak se vrátila ke mně. „Cos to říkal?“ zeptala se a já věděl, že je zle. Byla to učitelka z druhého stupně naší školy a od staršího bráchy jsem slyšel, že je hrozně přísná. Měla přezdívku Saň. Přesto jsem řekl: „Myslím, že byste se měla omluvit.“

„Já ti dám omluvu a tykat mně nebudeš! Ve škole si tě najdu.“

A našla; hned druhý den. Do žákovské mi přibyla poznámka, že jsem se nevhodně choval k soudružce učitelce XY, jméno si už nepamatuju, a k tomu pozvání jednoho

z rodičů do školy. Padlo to na otce. Výsledkem jeho debaty v ředitelně bylo to, že se mám zmíněné učitelce omluvit. Nebudu to protahovat, ale omluvu ze mě nedostala ani ředitelka, ani třídní učitelka, ani rozčilený otec. Jako bych je neslyšel. Má zatvrzelost přinesla hořké ovoce – dostal jsem dvojku z chování, mých hříchů bylo víc, a doma výprask, a naopak jsem nedostal žádný vánoční dárek, třebaže jsem měl slíbené nové kolo (měla to být i odměna za to, že jsem v létě pomáhal při stavbě chalupy) a pár dalších věcí. Byly to smutné Vánoce a já se užíral bezmocí.

Příklady z dětství bych mohl uvést daleko víc, všechny ty domácí zákazy a příkazy, omezené a často snižované kapesné, věčný strašák žákovská knížka... Jak moc jsem si přál konečně být dospělý a rozhodovat o sobě sám. Ne, nechtěl bych se vrátit do dětství, ale jednu výhodu ten věk měl – člověk nemusel řešit spoustu věcí, které pak musí řešit v dospělosti, a mnohdy si připadá stejně bezmocný, jako když mu bylo deset nebo patnáct let. Nemůže vyjít s penězi, manželka má svou hlavu, dospívající či už dospělé děti ho neposlouchají, pokud si chce udržet práci, musí leccos překousnout... I dospělého bezmoc bolí, ale přece jen má víc možností než dítě, jak se jí postavit. Někdy stačí se jen trochu pochlapit.

Bernard Bar

V roce 2012 otevřel Rodinný pivovar Bernard svoji první restauraci Bernard Pub. Po pěti letech a šesti úspěšných provozovnách jsme se rozhodli poskytnout možnost provozovat koncept podobného zaměření i podnikatelům do menších prostor s nižšími realizačními náklady a s menším počtem personálu. Proto jsme vytvořili koncept Bernard Bar. První bar již úspěšně testujeme v Olomouci, další se připravují.

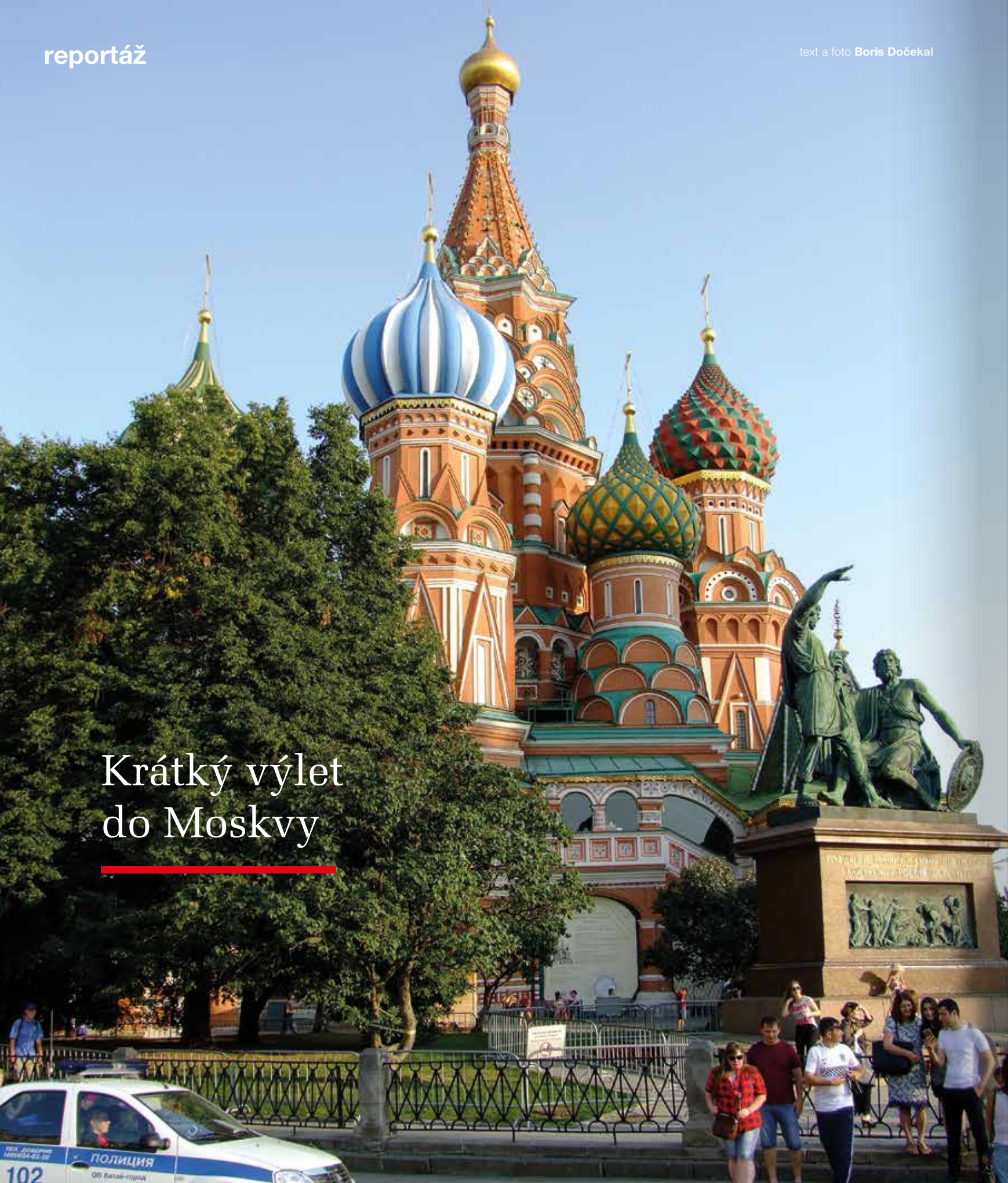
PACOVSKÉ STROJÍRNY & ZVU STROJÍRNY

Tradiční komplexní dodavatelé
technologií pro pivovary

www.pacovske.cz www.zvustrojirny.cz

SAFICHEM group

Krátký výlet do Moskvy

Hlavní město Ruské federace má za sebou dlouhou a pohnutou historii. Původně tu před zhruba tisíci lety stála jen malá tvrz a Moskva se postupně rozrůstala kolem ní v soustředných kruzích. Dnešní Kreml zpočátku chránily jen dřevěné hradby, které byly nahrazeny v druhé polovině čtrnáctého století kamennými. K rozšíření Kremlu došlo za vlády Ivana III. Velikého koncem patnáctého století, kdy tu italská architektura postavila nové paláce a celý Kreml byl obehnan cihlovými hradbami, jak je známe dodnes.

Město se po staletí zvětšovalo, ale velkou ránu mu zasadily napoleonské války, kdy Rusové Moskvu nebránili a vojevůdce Kutuzov ji přikázal zapálit. Požár zničil tři čtvrtiny města. K dalším změnám došlo poté, co se moci v Rusku chopili bolševici. Mnohé kostely byly zbořeny nebo přeměněny ve skladiště. Další demolice přišly na řadu za vlády diktátora Stalina, který nechal zbořit části celých čtvrtí, aby na jejich místě vznikly široké bulváry, a dal postavit výškové budovy, jimž se říká Sedm sester. Nejznámější z nich je budova Lomonosovovy Moskevské státní univerzity, která stojí dál od centra města. Zbořen byl i Kazaňský chrám na Rudém náměstí, protože překážel při vojenských přehlídkách. Jeho repliku postavili v roce 1993. Moskva se vůbec v posledních desetiletích hodně změnila a rekonstrukce města pokračuje dodnes.

Prohlídku Moskvy je nejlepší začít v Kremlu, který je politickým centrem Ruska a oficiálním sídlem ruského prezidenta. Červené kremelské hradby jsou dlouhé více než dva kilometry a zdobí je dvacet věží.

Nejpůvabnější z celého Kremlu je Chrámové náměstí, kde stojí tři kostely s typickým cibulovitým zakončením věží. Ten nejstarší a neokázalejší se jmenuje Uspenský a byli v něm korunováni ruští carové. Interiér chrámu je vyzdobený působivými freskami a ikonostasem s pěti řadami ikon, z nichž některé pocházejí z počátku čtrnáctého století. K vidění je také trůn Ivana Hrozného. Návštěvník si ale zpravidla musí vystát dlouhou frontu. Do dalších dvou kostelů – Archandělského chrámu a chrámu Zvěstování Panny Marie, které rovněž vynikají působivou zdobností – se dá vejít i bez fronty. Mezi autory ikon na ikonostasu druhého z nich je i nejznámější ruský středověký umělec Andrej Rublev, kterého proslavil stejnojmenný mimořádně zdařilý film natočený vynikajícím režisérem Andrejem Tarkovským.

Kromě chrámů je v Kremlu možnost navštívit i některé paláce, jiné jsou veřejnosti nepřístupné. Ale prohlídky se konají zpravidla jen dvakrát do měsíce a je potřeba se na ně objednat. Ve Zbrojnici jsou vystaveny carské korunovační klenoty, trůny, slavná Fabergého vejce a další historické předměty. Dokladem jistého sklonu Rusů k velikášství je čtyřicetitunové dělo zvané Car-puška, ze kterého se ale nikdy nestřílelo. Na volném prostranství stojí také Car-kolokol – dvěstětunový

zvon, údajně největší na světě, který pukl při hašení požáru. Na pořádek v Kremlu dohlížejí policisté, a pokud někdo sejde z povolené trasy, aby si trochu zkrátil cestu, nekompromisně zazní píšťalka doprovázená výraznou gestikulací. Kdo chce v Kremlu strávit delší čas, měl by si vzít svačinu, protože tam není žádné pořádné občerstvení.

Kreml jednou svou stranou sousedí s Rudým náměstím. To člověk zná z fotografií jako obrovskou plochu zakončenou pestrobarevným chrámem Vasila Blaženého. Náměstí ale v době mé návštěvy bylo zastavěno dvěma velkými arénami, ve kterých probíhaly různé akce. Hlavní vchod na náměstí je ze sousedního Manéžního náměstí s jezdeckou sochou maršála Žukova (ta působí poněkud absurdně, protože slavný vojevůdce se asi za druhé světové války na koni moc neproháněl) Iverskou branou. Po levici stojí obnovený růžový Kazaňský chrám a dál nákupní centrum GUM postavené na sklonku devatenáctého století. Ke koupi tu je zejména oblečení od známých i méně známých módních tvůrců.

Naproti obchodnímu centru stojí mauzoleum Vladimíra Iljiče Lenina, kde vystavují nabalzamované tělo vůdce revoluce z roku 1917. Mauzoleum a některé instituce či ulice jako Leninogradský prospekt nebo knihovna V. I. Lenina jsou dokladem toho, že Rusové se dosud nevyrovnali s obdobím totality. Čas od času se rozvine debata o tom, že by se Leninovo tělo mělo pohřbít, ostatně on sám si to přál, ale zatím se k tomu úřady neodhodlaly. Přitom Lenin stál na počátku státu, který měl později na svědomí miliony svých občanů. Nemluvě o vyvraždění celé rodiny posledního ruského cara. A když už jsme u politiky, Divadelní náměstí „kráší“ až příliš robustní bysta Karla Marxe s nápisem Proletáři všech zemí, spojte se.

Rudé náměstí ve směru k řece Moskvě zakončuje barevný, a dá se říct na pohled veselý, chrám Vasila Blaženého, který měl být původně za Stalinovy vlády také zbourán. Zajímavé na něm je to, že netvoří uvnitř jeden prostor, ale jeho interiér se skládá z osmi navzájem propojených malých kostelů. Chrám nechal postavit Ivan Hrozný na počest vítězství nad Kazaňským chanátem.

Zajímavé je okolí Rudého náměstí. Ke Kremlu přiléhá jediný velký park v užším centru města nazvaný Alexandrovský sad, kde si uchozený turista může odpočinout. K parku přiléhá Manéžní náměstí, o kterém už byla řeč. Jmenuje se podle Manéže, což je žlutá neoklasicistní budova, ve které se konají různé výstavy. Pod náměstím, respektive pod upraveným parkem, nedávno vybudovali luxusní nákupní centrum Ochotnyj rjad, kde jsou i restaurace. Občerstvit se dá také na blízkém Divadelním náměstí v italské restauraci, je tu i podnik, kde kromě tradičních ruských pelmeňů, které připomínají ravioly s masovou náplní, nabízejí typický boršč a k tomu piva z celého světa včetně Bernarda. Ruské pivo tu mají jediné a Sibirskaya korona

se ve velké konkurenci neztrácí. Kdo nemá hluboko do kapsy, může se najít v legendárním secesním hotelu Metropol, kde kromě mezinárodní kuchyně nabízejí i tradiční ruské pokrmy. Kromě něj náměstí zdobí klasicistní budova slavného Bolšovo divadla, která je bohužel v létě zavřená.

Zatímco nejužší centrum Moskvy se dá pohodlně obejít pěšky, k prohlídkám dalších památek a muzeí je třeba použít metro. Síť metra je v Moskvě hustá a k orientaci poslouží pláněk. Samotné metro, respektive některé jeho výstavní stanice, stojí za prohlídku. Je to třeba Arbatskaya nebo stanice Náměstí Revoluce vyzdobená řadou impozantních soch.

Turista by určitě neměl vynechat ulici Volchonka u stanice metra Kropotkinskaja. Na této ulici se nachází pozoruhodné Puškinovo muzeum výtvarných umění. Na své si zde přijde třeba milovník francouzských impresionistů a postimpresionistů. Jsou zde díla Moneta, Renoira, ale i Cezanna, Picassa a Matisse. Více než desítkou působivých pláten je zastoupený Paul Gauguin. Zajímavý je také soubor holandského umění sedmnáctého století včetně několika Rembrandtů. Dobrý pocit z prohlídky muzea poněkud kalí fakt, že mnohá vystavená díla byla po revoluci v roce 1917 zabavena soukromým sběratelům. Naproti Puškinovu muzeu stojí zajímavé Muzeum soukromých sbírek, kde jsou i díla lidových umělců, ikony a obrazy ruských avantgardistů. Na ulici Volchonka leží také mohutný chrám Krista Spasitele z první poloviny devatenáctého století. Chrám byl na příkaz Stalina zbořen a obnovili ho až v devadesátých

letech minulého století. Podle megalomanského projektu tu měl stát Palác sovětů se stometrovou sochou Lenina na vrcholu věžáku. Z plánů naštěstí sešlo. Nedaleko odtud lze navštívit Novoděvičí klášter se hřbitovem, na kterém jsou pochováni například Čechov, Gogol, Šostakovič, Bulgakov, ale také Chruščov a Boris Jelcin.

Kdo se chce seznámit s díly ruských malířů, dojde na stanici Treťjakovskaja, v jejíž blízkosti se nachází stejnojmenná galerie. Základ jejích expozic tvoří sbírka Pavla Treťjakova a jeho bratra z druhé poloviny devatenáctého století. Treťjakov ji věnoval městu. Mezi uměleckými díly vynikají ikony Andreje Rubleva i obrazy nejznámějšího ruského malíře Ilji Repina. Ruské umění dvacátého století vystavují v nepříliš vzdálené Nové Treťjakovské galerii.

Legendární ulice Starý Arbat (poblíž stanice metra Arbatskaja), kde se soustřeďovali pouliční umělci, už není tím, čím bývala za časů zpěváka Bulata Okudžavy. Ne že by tu už žádní umělci nevystupovali, ale navrch tu teď mají obchody se suvenýry a restaurace. Kvalitní muziku hrají večer amatérské, většinou rockové kapely v okolí stanice Novokuzněckaja.

V Moskvě je ještě celá řada muzeí (například Puškinovo literární muzeum, Muzeum Maxima Gorkého v nádherné secesní budově nebo Muzeum kosmonautiky), chrámů, zajímavých ulic, bulvárů, náměstí a parků, ale pokud by někdo chtěl město opravdu důkladně poznat, týden mu na to nestačí.

Hlinecký Betlém

Nechybělo mnoho a půvabnou skupinu starých chalup, dneska je to památková rezervace, v Hlinsku v Čechách jsme tady neměli. Soudruzi chtěli zchátralé chalupy zbourat a postavit tu nové domy. Naštěstí se našel důvtipný redaktor Mladého světa, jmenoval se, tuším, Josef Velek, který tomu zabránil argumentací, že zámky obývané šlechtou (pravda, jen některé) chráníme a obydlí pracující třídy z 18. století zbouráme. Na to rozumnější soudruzi slyšeli. V současné době jsou všechny chalupy opravené a místo není mrtvý skanzen, ale žije. V chalupách je kavárna, cukrárna, stylová hospoda, ale i informační středisko, tkalcovna, kde se vyrábí Hlinecká šála, expozice dřevěných hraček a několik malých prodejen. Po pár krocích z hlineckého náměstí se ocitnete doslova na vesnici, kde se s přehledem může natáčet dobový film. Mezi roubenými chalupami se v průběhu roku odehrává řada zajímavých kulturních akcí.

INDIGO

**CREATIVE
PRINT
SIGNATURE**

Přejeme všem dobrým lidem krásný nový rok 2018. Leden vybízí k ohlédnutí za minulým rokem, a ten se u nás v INDIGOPRINTU nesl ve znamení nových technologií, výrobních možností a kreativity. Stále však zůstáváme především spolehlivou tiskárnou, která vám stojí pevně po boku v divokém světě polygrafie.

Emir Kusturica

& The No Smoking Orchestra

Karel Gott

Žbírka ^{Meky} ○ Uhlíř ^{Jaroslav}

Klus ^{Tomáš} ○ Poláková ^{Barbora}

Divokej Bill • Xindl X

Jelen • Mandrage

No Name • Slza

The Tap Tap ...

BERNARD FEST
22. a 23. ČERVNA 2018
V HUMPOLCI

kupuj na ► bernardfest.cz